

Predseda vlády Slovenskej republiky

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SR	
Došlo: 08 -12- 2022	
Číslo záznamu: 15849	Číslo spisu:
Listy: 1. NÁSTAV. 1M	Výhovorie: UZ. E. 782

Bratislava 8. decembra 2022
Číslo: 47379/2022

Vážený pán predseda,

z poverenia vlády Slovenskej republiky Vám predkladám stanovisko vlády Slovenskej republiky k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vyslovenie nedôvery vláde Slovenskej republiky (tlač 1334).

Vláda návrh skupiny poslancov prerokovala na svojom zasadnutí 8. decembra 2022 a prijala k nemu uznesenie č.782, ktoré pripájam.

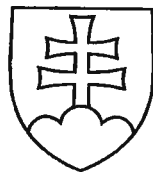
Stanovisko vlády v Národnej rade Slovenskej republiky odôvodní predseda vlády Slovenskej republiky.

Písomná podoba materiálu je totožná s elektronickou.

S pozdravom

Vážený pán
Boris Kollár
predseda Národnej rady
Slovenskej republiky
Bratislava

UZNESENIE VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

č. 782

z 8. decembra 2022

**k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky
na vyslovenie nedôvery vláde Slovenskej republiky (tlač 1334)**

Číslo materiálu: 47379/2022

Predkladateľ: predseda vlády

Vláda

A. nesúhlasí

- A.1. s návrhom skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vyslovenie nedôvery vláde Slovenskej republiky (tlač 1334);

B. poveruje

predsedu vlády

- B.1. oznámiť stanovisko vlády predsedovi Národnej rady SR,
B.2. odôvodniť stanovisko vlády v Národnej rade SR.

Vykoná: predseda vlády

Na vedomie: predseda Národnej rady SR

Stanovisko vlády k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vyslovenie nedôvery vláde Slovenskej republiky (tlač 1334).

Vláda SR nesúhlasí s návrhom skupiny poslancov Národnej rady SR na vyslovenie nedôvery vláde Slovenskej republiky.

Slovenská republika je od roku 2020 v permanentných krízach. Pandémia ochorenia COVID-19, ruská agresia na území nášho bezprostredného suseda Ukrajiny, energetickej a inflačná kríza. Po parlamentných voľbách nová vláda prebrala krajinu, ktorá nebola na tieto krízy pripravená. Materiálne, personálne, legislatívne. Jednotlivé krízy doslova plynulo na seba nadväzovali a pred vládou stáli veľké výzvy.

Vláde SR skupina poslancov vyčíta, že údajne zlyháva v manažovaní vážnych kríz, ohrozuje tým obyvateľov, výsledkom čoho je stupňovanie napätia v spoločnosti a zvyšujúca sa nedôvera v inštitúcie a v systém ako taký, čo priamo ohrozuje našu demokraciu

Tento argument je založený na hlboknej nevedomosti alebo úmyselnom zavádzaní. Žiadna vláda nemala skúsenosti s krízovými situáciami. Riadenie štátu v krízových situáciách bolo potrebné nastaviť tak, aby reflektovalo na aktuálne potreby. Zároveň boli pripravené adresné schémy pomoci, či už počas pandémie, energetickej, či inflačnej krízy. Pomoc bola a je ľuďom doručovaná a zabezpečuje dôstojný život.

Vláda pomohla všetkým skupinám obyvateľov. Dôchodcom sme presunuli 13. dôchodok na júl 2022 a získali aj ďalší balík pomoci formou štrnásteho dôchodku v celkovej výške 200 miliónov eur. Tejto ohrozenej skupine obyvateľov sme tak v tomto roku uvoľnili sumu 750 miliónov eur nad rámec dôchodkov, čo predstavuje najväčšiu pomoc za poslednú dekádu. Od januára 2023 čaká dôchodcov valorizácia dôchodkov o 11,8%. Novinkou je zavedenie rodičovského dôchodku od 1.1.2023, kedy deti budú prispievať na dôchodok svojim rodičom.

Pre rodiny s deťmi je určené zvýšenie daňového bonusu na vyživované deti do 18 rokov vo výške 140 eur. Na deti nad 18 rokov bude vo výške 50 eur. Zvýšenie daňového bonusu bude možné uplatniť pri splnení podmienok za kalendárne mesiace január 2023 až december 2024. Rodiny tak dostanú od budúceho roka 200 eur na dieťa. Bude to približne 2,5 milióna detí s rodinami.

Vláda pomáha aj domácnostiam s rastúcimi cenami energií. Tento rok mali domácnosti „zastropované“ ceny elektriny a pomoc ich čaká aj v ďalšom roku. Vďaka adresnej pomoci budeme na Slovensku v budúcom roku platiť za elektrinu rovnako ako v tomto roku. Ak by sme nezasiahli, domácnosti by si museli priplatiť až o 380% viac. Vďaka zastropovaným cenám budú mať slovenské rodiny najnižšie a nezmenené ceny elektriny v EÚ. Vláda zabránila aj výraznému zdražovaniu plynu a nárast ceny bude iba o 15%, namiesto 225%. Za centrálné zásobovanie teplom budú Slováci platiť v priemere len o 15% percent viac, namiesto zvýšenia o 80%. Stále platí, že domácnostiam vieme takto pomôcť len v prípade, že bude schválený budúcoročný štátny rozpočet.

Navrhovatelia vláde vyčítajú údajné **ohrozovanie základov ústavnosti a dôvery v demokratický režim.**

Neexistuje žiadny relevantný dôvod a argument pre toto tvrdenie. Všetky doterajšie kroky vlády SR naopak viedli k tomu, aby hodnoty ústavnosti a demokracie boli upevňované. Práve medzi navrhovateľmi sa nachádzajú tí, ktorých orgány činné v trestnom konaní podozrievajú z podkopávania základných demokratických princípov. Vyhrážanie, verbálne útoky, či dehonestácia najvyšších ústavných činiteľov, orgánov spravodlivosti sú nástrojmi politického zápasu práve súčasnej politickej opozície. Vláda SR si ctí ústavné a demokratické princípy ako základné kamene právneho štátu.

Vláda sa vraj dobrovoľne vzdala najväčšej podpory parlamentu v modernej histórii Slovenska a ohrozila výkon svojho mandátu a prijímanie dôležitých opatrení na riešenie kríz, ktorým je krajina vystavená, či už v súvislosti so stále pretrvávajúcou pandémiou, vojnou na Ukrajine, energetickou krízou, migračnou vlnou, nárastom chudoby, či s krízou v zdravotníctve, ale aj ďalších odvetviach. Vláda SR sa musí vysporiadať s parlamentnou menšinou. Je to politická realita, ktorá však nie je výsledkom dobrovoľného rozhodnutia, ako to tvrdí skupina poslancov v návrhu. Jeden z koalíčných partnerov sa sám a dobrovoľne rozhodol opustiť vládnu koalíciu. Neexistuje žiadny zákonný spôsob, ako tomuto rozhodnutiu zabrániť. Neobstojí tiež argument, že NR SR stratila schopnosť prijať legislatívu na riešenie kríz. Od dobrovoľného odchodu koalíčného partnera sa podarilo v NR SR schváliť mnohé dôležité zákony. Medzi najvýznamnejšie patria: skokové zvýšenie detských prídavkov vo výške 60 € na dieťa, rapidne zvýšenie daňového bonusu, mimoriadna pomoc pre domácnosti, firmy, verejný sektor a samosprávy v súvislosti s energetickou krízou, zníženie DPH pre gastro a športoviská, zvýšenie plátov lekárov a ostatných zdravotníckych zamestnancov, voľba nového ombudsmana, novela zákona o starobnom dôchodkovom sporení, schválenie 14. dôchodkov, zavedenie rodičovského bonusu, prijatie zákona o energetike a iné.

Ďalším argumentom, prečo by mala byť vyslovená vláde SR nedôvera je tvrdenie, že **vláda v rozpore so záujmami krajiny nielenže ignoruje odborníkov, čo sa prejavilo aj pri téme návrhu budúcoročného štátneho rozpočtu, ale priamo ohrozuje chod krajiny. Táto situácia je v plnej zodpovednosti vlády, ktorá na poslednú chvíľu a bez istoty potrebnej podpory v parlamente predkladá naviac rozpočet, ktorý je netransparentný, hazarduje s verejnými financiami, ako aj so záväzkami voči Európskej únii v nadväznosti na Plán obnovy a odolnosti.**

Po odchode strany SaS boli ministerské kreslá obsadené výhradne odborným nomináciami, nestranníkmi. Ani jedno meno nebolo v odborných kruhoch žiadnym spôsobom spochybňované. Podobný meter platil napríklad pri kreovaní Plánu obnovy a odolnosti SR, z ktorého financujeme obnovu krajiny po pandémii, patrí medzi najlepšie hodnotené Európskou komisiou. Súčasná vláda robí rozhodnutia na základe odborných podkladov a diskusií.

Smerovanie SR ohodnotila aj renomovaná medzinárodná ratingová agentúra Standard & Poor's, ktorá vo svojom najnovšom hodnotení ponechala Slovensku úverový rating na úrovni A+. Oceňuje úspešné zabezpečenie alternatívnych zdrojov plynu, miernu výšku zahraničného

dlhu a obmedzené riziko platobnej bilancie. Negatívny výhľad je spôsobený neistotou spôsobenou vojnou na Ukrajine. Analytici S&P očakávajú, že deficit verejných financií sa do roku 2025 zníži na 3,5 % HDP a čistý dlh verejnej správy zostane mierny a do roku 2025 sa stabilizuje pod 60 % HDP. Analýza S&P pritom naznačuje, že plné využitie grantov z Plánu obnovy a odolnosti SR by mohlo do roku 2026 zvýšiť HDP Slovenska o 3,4 % až 10,9 %.

Podľa návrhu je štátny rozpočet na rok 2023 sprevádzaný hanbou, ktorá výrazne poškodzuje reputáciu Slovenska. Krajine nielenže hrozí, že nebude mať riadny štátny rozpočet, aby mohli byť vládou zodpovedne riešené krízy chudoby, energetiky a dopadu vojny na Ukrajine, ale súčasne jej hrozí, že nebude čerpať stovky miliónov eur. Predložený návrh štátneho rozpočtu je údajne zlý s obrovským deficitom bez výdavkových limitov, v ktorom minister financií ignoruje a odmieta kvalifikované pripomienky Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, renomovaných ekonómov aj opozície. Navyše predkladaný návrh rozpočtu má vraj negatívny dopad na samosprávy čeliace reálnym problémom z dôvodu negatívnych dopadov energetickej a inflačnej krízy ako aj výpadkom príjmov v dôsledku prijatia tzv. prorodinného balíčka. Navrhovatelia zároveň vyčítajú vláde, že nedokázala adresne pomôcť nízkopríjmovým domácnostiam, čoho dôsledkom je stále stúpajúci počet domácností ohrozených chudobou.

Je dôležité pripomenúť, že rozpočet na rok 2023 je rozpočtom pomoci ľuďom. Neprijatie štátneho rozpočtu by znamenalo, že štát nebude môcť pomáhať s energetickou krízou, budú ohrozené pracovné miesta, valorizácia dôchodkov, či zvyšovanie plátov zdravotníkov, učiteľom a štátnym zamestnancom. Ak poslanci neschvália štátny rozpočet na rok 2023, doplatíme na to všetci - občania aj zamestnávateľia. To, na čo ministerstvo financií upozorňuje už týždne, si uvedomuje aj odborná verejnosť.

Za prijatie rozpočtu a odmietnutie rozpočtového provizória sa postavili prezidentka SR, Konfederácia odborových zväzov SR, zamestnávateľia, Lekárske odborové združenie či školskí odborári. Schválenie rozpočtu podporujú prezident Únie miest Slovenska Richard Rybníček, predseda združenia samosprávnych krajov SK8 Jozef Viskupič aj predseda ZMOS Branislav Tréger.

Rozpočet na rok 2023 je o historických rozhodnutiach vlády. Dlhé roky ignorované profesie, ako učelia, zdravotné sestry či pracovníci sociálnych služieb budú konečne za svoju ťažkú prácu ohodnotené spravodlivejšie. Budúcoročný rozpočet nie je len o pomoci ľuďom v kríze, ale aj o naprávaní historických krívd.

Podobne ako firmám a podnikateľom aj samosprávam štát pomôže kompenzovať vysoké účty za energie. Samosprávy budú mať od januára budúceho roka zastropované ceny elektriny na úrovni 199 eur a ceny plynu na 99 eur za megawatthodinu. Ak budú mať samosprávy faktúry za energie vyššie, štát im z rozdielu preplatí až 80%.

MF SR navrhuje kompenzovať dopady legislatívnych zmien na samosprávu z dane z príjmov právnických osôb, ktoré sa obciam a vyšším územným budú rozdeľovať a poukazovať rovnakým spôsobom ako výnos dane z príjmov fyzických osôb. V tomto zmysle predložili aj poslanci NR SR pozmeňujúci návrh k zákonu o dani z príjmov. Pripomíname, že príjem miest,

a obcí bude v roku 2023 vyšší až o 18 % v porovnaní s rokom 2022. Okrem vyššieho príjmu z daní dostanú samosprávy kompenzáciu od štátu vo výške 100 mil. eur v súvislosti s daňovým bonusom a ďalších 200 mil. eur v súvislosti s energiami.

RRZ očakáva v budúcom roku lepšie hospodárenie štátu, než predpokladá vláda v návrhu rozpočtu. RRZ na budúci rok predpokladá schodok 5,6% HDP, pričom návrh rozpočtu ráta s deficitom 6,44%. Na rok 2024 sú odhady vlády a rady takmer zhodné. Zadĺženie sa podľa rady udrží nad hornou hranicou, ktorú stanovujú pravidlá.

Zároveň je dobré opätovne upozorniť na to, že Slovensko zaznamenalo najlepší výber DPH od vstupu do Európskej únie. Vo výbere dane z pridanej hodnoty (DPH) sme čoraz efektívnejší. Podľa predchádzajúcich správ finančnej správy dosiahla daňová medzera DPH vlani hodnotu 12,1 % a medziročne klesla o 4,7 percentuálneho bodu. Dostala sa tak na najnižšiu úroveň za ostatných 17 rokov. Pod tento vývoj sa podpísalo najmä zlepšenie boja proti podvodom, ale aj zlepšenie plnenia daňových povinností zo strany daňovníkov. Daňová medzera na DPH za rok 2021 v nominálnom vyjadrení klesla o 360 miliónov eur na jednu miliardu eur a v percentuálnom vyjadrení dosiahla 18- ročné historické minimum. Efektívnejšia je tiež kontrolná činnosť a vymáhanie, ale aj opatrenia finančnej správy na podporu dobrovoľného plnenia daňových povinností.

Podľa navrhovateľov vláda zlyhala pri rokovaní so zdravotníkmi a priamo ohrozila zabezpečenie poskytovania zdravotnej starostlivosti pre občanov.

Naopak, v skutočnosti vláda sa s lekármi dohodla. Na rozdiel od minulosti, vláda skutočne riešila požiadavky zdravotníkov v nemocniciach. A to nielen lekárov, ale všetkých 25-ich zdravotníckych profesií. Pripravila, schválila a v parlamente presadila historicky najväčšie zvyšovanie plátov zdravotníkov. Neatestovaným lekárom sa zvýši koeficient z tohtoročných 1,25 na 1,5 násobok priemernej mzdy + 0,015 za každý rok praxe (maximálne však za 30 rokov praxe). Atestovaným lekárom sa zvýši koeficient z 2,3 na 2,5 + 0,025 za každý rok praxe (maximálne však za 30 rokov praxe). Od 1. januára 2025 to bude 0,03 za rok praxe u lekárov s atestáciou. Dohoda s lekármi platí aj na zvyšných siedmich bodoch memoranda, z ktorých niektoré už vláda priebežne plní. Okrem toho vláda poskytla stabilizačný príspevok zdravotníckym profesiám vo výške 5.000 EUR.

Zdroje na vyššie mzdy sú kryté v štátnom rozpočte na rok 2023 v rezerve na výdavky pre zdravotníctvo. Celkový dopad dohody s LOZ na rozpočet bude 104 miliónov eur na vyššie mzdové nároky lekárov a ďalších 22 miliónov na ostatných zdravotníckych pracovníkov. Celkový dopad zvýšenia plátov v rozpočte odhadujeme na 358 miliónov eur.

Navyše vláda prijala aj takzvaný stabilizačný príspevok, ktorého jednorazový vplyv bude v tomto roku na úrovni 198 miliónov eur.

Okrem toho vláda v Pláne obnovy a odolnosti prijala zásadné reformy; vyčlenila obrovské investície do výstavby, rekonštrukcie a vybavenia nemocníc; zlepšila platové podmienky zdravotníckych pracovníkov za účelom ich stabilizácie a zvýšenia motivácie.

Navrhovatelia vláde SR vyčítajú, že údajne v oblasti ochrany základných práv a osobných slobôd na Slovensku vláda nepomohla k potrebnej rýchlej reakcii ani teroristický útok a zákerná vražda. Vláda podľa predkladateľov nebola schopná čo aj len v minimálnej miere uľahčiť život LGBTI+ ľuďom, čo len dokresľuje agóniu a neschopnosť, v ktorej sa vláda zmieta. Vláda vraj nebola schopná spoločne zaujať ani jednoznačný postoj k odsúdeniu verbálnych útokov voči ľuďom patriacim k tejto menšine. Niektorí predstavitelia dokonca prispeli k zvyšovaniu napätia v spoločnosti.

Predseda vlády, a teda aj vláda SR, k tragickým udalostiam okamžite zaujali jasný postoj. Nie len symbolicky, ale boli podniknuté konkrétne kroky, a to na zabezpečenie bezprostrednej bezpečnosti všetkých komunit, ale aj na posilnenie ich práv. Faktom je, že toto je prvá vláda SR, ktorá to myslí s posilnením práv menšín vážne. Na rozdiel od minulých vlád, ktorých boli súčasní navrhovatelia súčasťou. Vedenie MS SR pripravuje konkrétne riešenia životných situácií aj LGBTI+ osôb. Opäť platí, že pád vlády v tomto momente bude znamenať aj zastavenie rozumných snáh o zlepšovanie praktického života ľuďom, ktorí sú si navzájom blízki (vrátane nezosobášených párov).

Vláda SR nemôže vysloviť súhlas s návrhom skupiny poslancov NR SR na vyslovenie nedôvery vláde SR na základe odôvodnenia v návrhu. Argumenty sú založené na nepodložených, veľmi všeobecných, vágnych, a v mnohých prípadoch aj nepravdivých tvrdeniach.